

Sygn. akt II Ca 1756/14

POSTANOWIENIE

Dnia 4 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Nowak (sprawozdawca)
Sędziowie:	SO Katarzyna Serafin-Tabor SO Beata Tabaka
Protokolant:	Ewelina Hazior

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2014 r. w Krakowie

na rozprawie sprawy z wniosku Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. w G.

przy uczestnictwie Ł. K.

o stwierdzenie nabycia spadku

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie

z dnia 6 maja 2014 r., sygnatura akt I Ns 2335/13/K

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie, znieść postępowanie przed Sądem I instancji od dnia 22 kwietnia 2014 roku i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie.

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 4 grudnia 2014 roku

Wnioskodawca Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa im. F. S. z siedzibą w G. domagała się stwierdzenia, że spadek po zmarłym w dniu 8 października 2010 roku W. K. nabył na podstawie ustawy jego syn Ł. K..

Ł. K. wniósł o przyjęcie przez sąd oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych niezłożenia w terminie ustawowym oświadczenia woli o odrzuceniu spadku i przyjęcie przez sąd oświadczenia o odrzuceniu spadku po zmarłym W. K..

Sprawy te zostały połączone przez Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 12 września 2013 roku do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Zaskarżonym postanowieniem częściowym Sąd Rejonowy zatwierdził uchylenie się przez uczestnika Ł. K. od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po W. K. zmarłym w dniu 8 października 2010 roku w J. i ostatnio przed śmiercią zamieszkałym w J..

Postanowienie to zapadło w następującym stanie faktycznym.

W. K. zmarł w dniu 8 października 2010 roku w J. i tam ostatnio stale przez śmiercią zamieszkiwał. Spadkodawca zmarł jako osoba rozwiedziona. Pozostawił jednego syna Ł. K.. Ł. K. nie utrzymywał kontaktu ze swoim ojcem, którego widział w swoim życiu kilka razy, ostatni raz w 2006 roku. Ł. K. o śmierci swego ojca dowiedział się dwa dni po tym zdarzeniu. Ł. K. nie wiedział o długach swego ojca dlatego też nie złożył oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku. Uczestnik dowiedział się o zadłużeniu swego ojca od komornika w lutym 2013 roku. Uczestnik w sierpniu 2013 roku złożył wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po spadkodawcy, w którym domagał się uchylenia od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia w terminie.

Sąd Rejonowy powołując art. 1012 k.c., art. 1015 k.c. i art. 1019 k.c. wskazał, że uczestnik powołał się na błąd, który skutkowało tym, że nie złożył w oznaczonym terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku. Argumentował, że uczestnik nie miał kontaktu z ojcem przez okres 4 lat przed jego śmiercią, jego wcześniejsze kontakty były sporadyczne, nie miał wiedzy co do stanu majątku spadkodawcy, o długach swego ojca dowiedział się od komornika. Podał, że gdyby uczestnik wiedział o długach ojca, to podjąłby czynności zmierzające do odrzucenia spadku. Ostatecznie uczestnik po uzyskaniu informacji od komornika złożył do sądu wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po spadkodawcy, w którym domagał się zatwierdzenia skutków uchylenia się od niezłożenia oświadczenia w terminie, uczestnik złożył ten wniosek oraz uchylił się od skutków niezłożenia oświadczenia w terminie przewidzianym w odniesieniu do błędu – art. 88 § 2 k.c.

Apelację wniósł wnioskodawca Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa im. F. S. w G. zaskarżając postanowienie w całości i zarzucając mu naruszenie:

- art. 379 pkt 5 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przez pozbawienie skarżącej możliwości obrony swych praw w postępowaniu nieprocesowym na skutek niedoręczenia skarżącej odpisu wniosku Ł. K. o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po W. K.;

- art. 299 k.p.c. w zw. z art. 302 § 1 k.p.c. i w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. polegające na przeprowadzeniu dowodu wyłącznie z zeznań uczestnika podczas, gdy przesłuchanie wnioskodawcy nie było niemożliwe;

- art. 1019 § 1, 2 i 3 k.c. przez jego niewłaściwą interpretację i błędne przyjęcie, że w sprawie tej zachodzi podstawa do zatwierdzenia uchylenia się przez uczestnika od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po zmarłym W. K. w ustawowym terminie;

- art. 88 § 2 k.c. przez jego niewłaściwą interpretację na skutek tego błędne uznanie, że złożone przez uczestnika w dniu 22 kwietnia 2014 roku oświadczenie o odrzuceniu spadku jest skuteczne.

Podnosząc powyższe zarzuty domagał się zmiany zaskarżonego postanowienia i oddalenie wniosku Ł. K. oraz zasądzenia od uczestnika na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na apelację uczestnik wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja skutkowało uchyleniem zaskarżonego postanowienia, zniesieniem postępowania przed Sądem Rejonowym od dnia 22 kwietnia 2014 roku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu albowiem zarzut naruszenia art. 379 pkt 5 k.p.c. był uzasadniony. Stosownie do treści tego przepisu, nieważność postępowania zachodzi jeżeli strona została pozbawiona możliwości obrony swych praw. O nieważności postępowania z powyższej przyczyny można mówić wtedy, gdy strona została pozbawiona uprawnień procesowych wskutek wadliwego

postępowania sądu, nie zaś sytuacji, gdy na skutek własnego działania z uprawnień tych nie skorzystała. Przy analizie czy doszło do pozbawienia strony możliwości działania, trzeba najpierw rozważyć, czy nastąpiło naruszenie przepisów procesowych, następnie zbadać, czy uchybienie to wpłynęło na możliwość strony do działania w postępowaniu, wreszcie ocenić, czy pomimo zaistnienia tych przesłanek strona mogła bronić swych praw w procesie. Dopiero w razie kumulatywnego spełnienia wszystkich tych warunków można uznać, że strona została pozbawiona możliwości działania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2008 roku, V CSK 488/07, niepubl. (...) LEX nr 424315). W niniejszej sprawie wnioskodawca (...) im. (...) w G. został pozbawiony możliwości obrony swych praw, gdyż w ogóle nie został mu doręczony odpis wniosku uczestnika Ł. K. o zatwierdzenie uchylenia się przez niego od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku. W sprawie odbyła się tylko jedna rozprawa podczas, której Sąd Rejonowy przeprowadził postępowanie dowodowe w zakresie odnoszącym się do wniosku Ł. K.. Wnioskodawca (...) im. (...) w G. wprawdzie został zawiadomiony o terminie rozprawy, jednakże nie miał on wiedzy, że na tym terminie Sąd Rejonowy będzie rozpoznawał wniosek uczestnika. Jak już wyżej wskazano, nie doręczono mu w ogóle odpisu wniosku uczestnika ani też nie doręczono mu odpisu postanowienia Sądu Rejonowego o połączeniu obu spraw do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia (k. 29). Stąd też wnioskodawca nie mógł nawet przypuszczać, że podczas rozprawy w dniu 22 kwietnia 2014 roku Sąd Rejonowy będzie rozpoznawał wniosek Ł. K. o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia woli o odrzuceniu spadku po W. K.. W tych okolicznościach nie ulega wątpliwości, że wnioskodawca (...) im. (...) w G. został pozbawiony możliwości obrony swych praw bowiem został on pozbawiony możliwości zajęcia stanowiska w kwestii wniosku Ł. K.. Stąd też stwierdzić należy, że zaskarżone postanowienia zapadło w warunkach nieważności postępowania, o której stanowi art. 379 pkt 5 k.p.c. Nieważność ta datuje się od dnia 22 kwietnia 2014 roku kiedy to przed Sądem Rejonowym odbyła się jedyna rozprawa w niniejszej sprawie. Wobec tego postępowanie w sprawie należało znieść począwszy od tego dnia. Z uwagi na zasadność zarzutu obraży art. 379 pkt 5 k.p.c. rozważanie dalszych zarzutów apelacji było bezprzedmiotowe.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia. Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy doręczy pełnomocnikowi wnioskodawcy (...) im. (...) w G. odpis wniosku złożonego przez uczestnika Ł. K. i przeprowadzi postępowanie dowodowe.

Ref. SSR M. S.